

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Miljøministeren (Connie Hedegaard) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Gennemførelse af direktiv om Århuskonventionen).
(Lovforslag nr. L 59).

Forslag til lov om ændring af lov om aktindsigt i miljøoplysninger. (Gennemførelse af direktiv om Århuskonventionen).
(Lovforslag nr. L 60).

Forslag til lov om ændring af en række love på miljøområdet. (Ændring af håndhævelsesbestemmelser m.v., herunder som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter).
(Lovforslag nr. L 61).

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af fiskerilov. (Opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, kontrol til søs m.v.)
(Lovforslag nr. L 73).

Familie- og forbrugerministeren (Henriette Kjær) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Forbedring af muligheden for madordninger i daginstitutioner mod fuld forældrebetaling).
(Lovforslag nr. L 74).

Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Landsdækkende pasningsgaranti til børn i dagtilbud).
(Lovforslag nr. L 75).

Medlemmer af Folketinget Keld Albrechtsen (EL), Line Barfod (EL), Pia Boisen (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren:

»Hvad kan statsministeren og udenrigsministeren oplyse om forhandlingerne om et nyt nationalt kompromis i tilknytning til forslaget om en EU-forfatningstraktat?«
(Forespørgsel nr. F 14).

Miljøministeren (Connie Hedegaard) har meddelt mig, at hun ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig:

Redegørelse om forløbet af de første 5 år af stop- og afviklingsordningen vedrørende helårsbeboelse i sommerhusområdets virke.
(Redegørelse nr. R 3).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Den første sag på dagsordenen var:
1) Forhandling om redegørelse nr. R 2: Ministeren for nordisk samarbejdes redegørelse af 7. oktober 2004 om det nordiske samarbejde.

(Redegørelsen anmeldt 7/10 2004. Redegørelsen givet 7/10 2004. Meddelelse om forhandling 7/10 2004).

Forhandling

Jens Christian Larsen (V):

Jeg vil starte med at sige tak for redegørelsen. Den giver for det første en meget omfattende og grundig gennemgang af Nordisk Råds og Nordisk Ministerråds løbende virksomhed. For det andet er den også visionær i forhold til de aktuelle udfordringer, som det nordiske samarbejde står over for i et nyt og forandret Europa.

Redegørelsen om afgrænsningen mellem den løbende virksomhed og de kommende udfordringer er måske ikke så tydelig, men det illustrerer efter min opfattelse blot, at der sker en

kontinuerlig udvikling og omstilling i det nordiske samarbejde.

Jeg vil først kommentere et af de højst prioriterede områder, nemlig fjernelse af grænsehindringer. Det drejer sig om hindringer for nordboere, der som enkeltpersoner bevæger sig på tværs af de nordiske lande. Her har der været stor fokus på skattelovgivningen, pensionsforhold, uddannelsesforhold m.v.

Jeg deler den positive vurdering af den indsats, som tidligere statsminister Poul Schlüter har ydet for at fjerne disse grænsehindringer. På det punkt er vi kommet langt med hensyn til at lette mobiliteten for arbejdskraftens frie bevægelighed mellem de nordiske lande.

Når det drejer sig om grænsehindringer for erhvervslivet, har Poul Schlüters arbejde til gengæld afsløret et hidtil ukendt omfang af barrierer. Det er yderst utilfredsstillende, når udviklingen går i retning af, at flere og flere virksomheder betragter det nordiske marked som et decideret hjemmemarked.

Redegørelsens oplysning om, at den danske eksport til de nordiske lande i 2002 kommer ind på en førsteplads med 22,4 pct. og med Tyskland på andenpladsen med 19,2 pct. illustrerer meget klart betydningen af en let adgang mellem de nordiske lande.

Desværre kommer der helt nye grænsehindringer frem. Jeg kan blot henvise til den meget kedelige situation, som fiskeindustrien i Skagen og den danske notflåde er kommet i som følge af den ensidige norske boykot af Danmark. Det er en kedelig sort skygge, der hviler over arbejdet med at fjerne de erhvervspolitiske barrierer, og jeg vil gerne opfordre samarbejdsministeren til at bakke op om sagen, når den danske delegation bringer problemet op på sessionen i Stockholm i næste uge. Sagen understreger desværre det rigtige i redegørelsens oplysning om oprettelsen af et særligt grænsehindringssekretariat her i København.

Kl. 10.05

Jeg sagde indledningsvis, at redegørelsen var visionær i forhold til de udfordringer, som vi i det nordiske samarbejde står over for i et udviklet Europa. Jeg synes, det kommer til udtryk gennem formuleringen om en regional nordisk fælles optræden i EU, hvilket ikke er ensbetydende med nordisk blokpolitik, men et budskab om, at man agter at samarbejde europæisk så langt som muligt i ethvert spørgsmål.

Også redegørelsens principielle betragtninger om et tættere og mere ligeværdigt samarbejde i

fremtiden med de baltiske lande peger i samme retning. Den klare tilkendegivelse af Nordisk Ministerråds prioritering af et nyt samarbejde med Nordvestrusland som Nordisk Ministerråds bidrag til realiseringen af EU's nordlige dimension er nok den største udfordring i de kommende år. Jeg mener, at det er en oplagt videreførelse af den proces, der er sket gennem Nordisk Råds interne samarbejde gennem de sidste 50 år og gennem de sidste 10 års interne samarbejde med de baltiske lande.

Jeg finder det meget tilfredsstillende, at Nordisk Ministerråds nye retningslinjer for samarbejde med Nordvestrusland kan understøttes af det parlamentariske samarbejde mellem Nordisk Råd og det nordvestrussiske råd, som formelt igangsættes under sessionen i næste uge. Det er intet mindre end begyndelsen til et nyt afsnit i den nordiske politiske historie. Det er en stor opgave, som vil trække meget på det nordiske samarbejdes opsparede kapital, som én har udtrykt det. Hvis denne udfordring skal lykkes, bliver der brug for alle ressourcer både økonomisk og samarbejds-mæssigt.

Som det sikkert er ministeren bekendt, har Nordisk Råd allerede taget initiativ hertil tidligere på året. Der er i lyset af dette fremtidsperspektiv grund til at bakke op om de mange sektorinitiativer, der peger fremad mod en endnu større og mere samarbejdende nordlig region. Jeg tænker her på optagelse af de baltiske lande som medejere af Nordisk Investeringsbank. Jeg tænker også på udarbejdelsen af et handelsprogram for et nordisk elmarked og etableringen af et forstærket samarbejde om forskning og innovation gennem NordForsk og NORIA og på overvejelsen om indførelsen af et kommercielt uddannelsesmarked. Der er stor interesse herfor fra unge fra bl.a. Nordvestrusland.

Afslutningsvis vil jeg gerne give Venstres tilslutning til et fornyet nordisk samarbejde, der kan være til inspiration og danne skole både i og uden for Norden. Det sker heldigvis allerede i dag, hvor vi har en god og sund kappestrid og stræber efter at blive de bedste i Norden.

Vi ser frem til offentliggørelsen af det danske formandskabsprogram i Stockholm, som forhåbentlig vil indeholde gode bidrag til udviklingen af det nordiske samarbejde i fremtiden.

Formanden:

Så er det hr. Ole Stavad som ordfører.

Ole Stavad (S):

Tak til ministeren for redegørelsen. Den er en god beskrivelse af det samarbejde, der fungerer på utrolig mange områder imellem de nordiske lande, og også af den internationalisering, der også sker af det nordiske samarbejde.

Jeg kunne godt mangle nogle visioner i redegørelsen, men jeg går ud fra, at regeringen og ministeren har gemt dem, til ministeren på mandag sammen med statsministeren præsenterer det danske formandskabsprogram for næste år. Så hvis det er sådan, at den forventning opfyldes, så lover jeg, at der ikke skal lyde kritik af det, hvis man vil komme tilstrækkelig med engagement ind i det.

Kl. 10.10

Jeg vil sådan set også godt sige tak til ministeren og til regeringen, for min oplevelse er, at man har opbet sig lidt med hensyn til det nordiske. Vi havde en stor diskussion sidste år, som også fyldte meget på Nordisk Råds session, om, at den danske regering mere havde brugt tid på at være væk eller gå i vejen. Jeg synes ikke, at man kan påstå, at arbejdet har været prangende, men man kan glæde sig over, at det i hvert fald ikke har været pinligt i forhold til at forhindre et samarbejde. Jeg glæder mig så til, at ministeren med formandskabsansvaret vil gøre en ekstra indsats i det kommende år.

Det nordiske samarbejde fylder måske ikke så meget, i hvert fald ikke i den danske presse, og der er ofte, synes jeg, kritik af den nordiske model, fordi vi jo må erkende, at den indebærer lidt højere skatter end de lande, vi i øvrigt sammenligner os med i Europa og i andre dele af verden.

Men hvis man så tager Danmarks Statistik, som har lavet nogle sammenligninger, og som udkom her den 20. oktober, altså helt frisk, kan vi jo konstatere, at den nordiske model for, hvordan vi har indrettet vores samfund, lidt enkelt sagt er uovertruffen. Når man går ind og laver sammenligningen mellem de nordiske lande enkeltvis og samlet i forhold til den øvrige del af Europa, som vi normalt sammenligner os med, så kommer Norden ud på førstepladsen på næsten alle punkter.

Det gælder, når man ser på den økonomiske vækst i en periode fra 1995 til 2003. Vi ligger langt, langt bedre, end man gør generelt i Europa. Arbejdsløsheden er væsentlig lavere. Der er lige Finland, som efter Murens fald fik en ekstrem arbejdsløshed, men til gengæld har hentet voldsomt ind på det, og derfor nu er nede på det, vi kan kalde det europæiske gennemsnit

– i modsætning til de øvrige nordiske lande, der ligger langt under. Inflationen kan vi bestemt også klare, og vi har langt mindre gæld, end man har i resten af Europa.

Det er udtryk for en erhvervsudvikling og en beskæftigelsesudvikling, som gør, at de nordiske samfundsmodeller kan klare sig – og ikke kun kan klare sig, men faktisk er uovertrufne i forhold til det, vi kender. Det vil jeg godt nævne i en lille parentes til de indimellem stærkt borgerlige kræfter, der mener, at hvis vi bare gjorde ligesom alle de andre, ville det gå meget bedre. Vi kan sige, at hvis vi skulle abonnere på det, de andre gør, ville vi smide det væk, som er vores særkende, og som er det, der giver os afsættet til også at være attraktive i en globaliseret og international verden.

Vi har de seneste par år brugt mange kræfter på at bekæmpe grænsehindringer. Vi er bestemt ikke ved vejs ende. Første indsatsområde har først og fremmest været i forhold til personer. Og jeg vil også gerne her sige tak til tidligere statsminister Poul Schlüter for det flotte arbejde, han har gjort. Vi har lige fået hans seneste grænsehindringsrapport, som kommer til at indgå i debatten på sessionen, og her kan man jo se, hvor vidtspændende de problemer, som man forsøger at løse, er.

På nogle områder har man fundet glimrende løsninger, andre områder mangler vi stadig at følge op på. Schlüter har fået sin periode forlænget til og med 2005, altså i den danske formandskabsperiode. Det vil jeg godt takke ministeren for, for jeg mener, det er helt afgørende, at vi har en drivkraft af den karakter for at få det arbejde til fortsat at lykkes.

Næste fase er jo så, at vi har fået en grænsehindringsrapport i forhold til erhvervslivet. Det bliver så et nyt skridt i grænsehindringsarbejdet, som jeg synes er lige så vigtigt, som når man ser på personer. Det er jo sider af samme sag.

Som hr. Jens Christian Larsen også nævnte, er det nordiske marked fuldstændig afgørende for de nordiske lande. Som hr. Jens Christian Larsen også sagde, så betyder det nordiske marked så meget for Danmark, at det uden sammenligning er der, vi har den største eksport, næsten en fjerdedel, 22,4 pct., og det næststørste, som vi jo ofte omtaler som det største, nemlig Tyskland, er nede på 19,2 pct. Det sættes jo i relief, når vi ved, at det tyske befolkningsunderlag, altså det tyske marked, er mere end fire gange så stort som det marked, vi har i Norden.

Kl. 10.15

Derudover er de nordiske lande jo en – i citationstegn – slags kravlegård for danske mindre virksomheder. Så når man vælger at gå ud på et eksportmarked, ja, så vælger man ofte at starte i det nordiske, hvor der er langt færre barrierer sprogmæssigt, men også på andre måder. Derfor har vi en stærk interesse i, at det er enkelt for danske virksomheder og andre nordiske virksomheder at bevæge sig på og operere inden for det nordiske område.

På samme måde er det selvfølgelig vigtigt, når vi ser på de store virksomheder, og når vi ser fusioner inden for Norden af virksomheder, der er hjemmehørende i enkelte nordiske lande, som går sammen og skaber en stor, stærk nordisk virksomhed, at de også oplever, at der er færrest mulig hindringer for at samarbejde og gå ind i sammenlægninger af den karakter, og at verden omkring os oplever Norden som ét område. Det mener jeg er en fantastisk vigtig opgave, vi har der.

Det næste skridt er, samtidig med at vi fortsætter arbejdet med at bekæmpe grænsehindringer, at få fjernet grænsehindringer. Det er en stærk opfordring til den danske minister og danske regering om ikke alene i formandskabsperioden, men i det hele taget at gå i spidsen i stedet for at gå i vejen, når de løsninger skal findes. Derfor vil vi fortsætte arbejdet med at få fjernet grænsehindringer i forhold til personer og som en opfølgning på den rapport, vi nu har fået for erhvervslivet, næringslivet, i Norden.

Hr. Jens Christian Larsen var også inde på de unikke muligheder, vi har under en session, nemlig at kunne gå i direkte dialog med ministre fra andre lande, lige fra statsministre og nedad. En dansk parlamentariker kan gå i direkte diskussion med en norsk statsminister og norsk fiskeriminister, når vi oplever en problemstilling som den, hr. Jens Christian Larsen var inde på, hvor der bliver blokeret for at levere fisk til danske virksomheder, hvilket risikerer at koste os mange, mange arbejdspladser. Der er på kort sigt risiko for, at vi mister 100 arbejdspladser i det nordjyske, fordi vi ikke kan få de leverancer, og hvis det er sådan, at vi ikke får løst problemet hurtigt, er risikoen for, at vi taber endnu flere arbejdspladser, stor. Der kan vi gå i direkte diskussion.

Det agter jeg også at gøre med den svenske regering og andre regeringer. Vi har set, at Sverige nu også har fået en åbningsskrivelse på tips- og lottoområdet, altså på spilleområdet, fra EU. Det er et fuldstændig afgørende område for at

sikre frivilligheden, kulturen osv. Det er mange penge, som vi sikrer går til almenyttige og kulturelle formål, og det er fuldstændig afgørende, at vi der får lavet og skabt nogle alliancer, så vi forhindrer, at tingene går den forkerte vej.

Jeg skal slutte med at sige, at det nordiske samarbejde skal følges med, det skal moderniseres, og det skal tilpasses virkeligheden. Den internationalisering, der sker, samarbejdet i Østersøen, samarbejdet over til Barents, det at sikre, at vi har sammenhæng i det, der sker, og at der er sammenhæng mellem det, der sker på parlamentarikersiden og ministerrådssiden, er helt afgørende.

Derfor er vi inde i en diskussion om at modernisere vores nordiske samarbejde. Her vil jeg også godt sige tak til Folketingets formand, fordi han sammen med de øvrige formænd for vore parlamenter er gået aktivt ind i den diskussion. Jeg tror og håber på, at vi kan få fundet en modernisering af det nordiske samarbejde, som kan gøre det endnu mere aktivt og få det til at spille endnu snævrere sammen for at finde de rigtige løsninger.

Tiden er gået. Jeg ville gerne have sagt meget mere, men min slutbemærkning skal være, at jeg mener, vi kan bruge det nordiske samarbejde til alt det, vi selv vælger og vil. Derfor håber jeg, at der både på regeringsbænkene og her i Folketinget er en stærk vilje til at bruge det nordiske afsæt i samarbejdet til at spille en central rolle i Europa, i verden, og til fortsat at få Norden udviklet. Det er der er i hvert fald tilsagn fra den socialdemokratiske folketingsgruppe til.

Formanden:

Så er det fru Anita Knakkegaard som ordfører.

Anita Knakkegaard (DF):

Dansk Folkeparti takker for ministerens skriftlige redegørelse vedrørende nordisk arbejde i 2004.

Kl. 10.20

Formandskabet for ministerrådet i Nordisk Råd varetages på skift af de nordiske lande. Island har således varetaget formandskabet i 2004, og Danmark skal varetage formandskabet i 2005. Det islandske formandskab har tre hovedtemaer: demokrati, kultur og natur. Island har ønsket at opprioritere arbejdet med Vestnorden, forskningsspørgsmål og har fortsat arbejdet med at fjerne grænsehindringer.

Fjernelse af grænsehindringer er væsentligt for erhvervslivet, da der er en stigende er-

hvervsmæssig integration i de nordiske lande. På baggrund af denne integration er der i arbejdet 2004 udarbejdet en kortlægning af grænsehindringerne for erhvervslivet i Norden. Den arbejdes der videre med, hvilket vi selvfølgelig mener er en god idé.

Øresundsbroen har bevirket, at mange danskere nu bor i Skåne og pendler frem og tilbage på arbejde. For dem er det også vigtigt, at grænsehindringerne fjernes, hvor det er muligt.

Så har vi Øresundsbeskatningsaftalen. Ja, her tænker Dansk Folkeparti bl.a. på Øresundsbeskatningsaftalen, som blev indgået i 2003, hvorved en række problemer forsvandt. Heraf vil jeg bl.a. nævne: Det er lettere at etablere hjemmearbejdspladser, og der er fradrag for broafgiften på Øresundsbroen og fradrag på pensionsindskud. Desforuden arbejdes der fortsat videre med pensionsområdet og med, at der i relevant lovgivning henvises til de øvrige nordiske landes lovgivning. Alt i alt gode tiltag, der letter hverdagen for nordboerne.

Vi har også haft transitproblemer for bornholmerne, når de rejste over Ystad for at komme hurtigere til Danmark. Her var problemerne bl.a. at tage fødevarer med til eget forbrug. Dette er nu løst, og fødevarerne kan tages med.

For medicinbrugerne arbejdes der fortsat med et fælles nordisk pillepas.

Med hensyn til kæledyr så vedtog Kommissionen den 7. juli 2004 at give tilladelse til, at den nuværende dansk-svenske transitordning kan fortsætte.

Dansk Folkeparti mener alt i alt, at det er gode tiltag, der letter hverdagen for borgerne i de nordiske lande.

På det kulturelle område arbejder man nu på en fælles ny struktur for det fælles nordiske kulturområde.

Vedrørende de videregående uddannelser er der en nordisk overenskomst om adgang til videregående uddannelser, og den er blevet forlænget for perioden 2004-2006. Overenskomsten sikrer studerende adgang til at blive optaget på uddannelsesinstitutioner i de andre nordiske lande. Den tilknyttede betalingsordning sikrer en vis kompensation til Danmark.

Da Danmark ifølge redegørelsen har en stor nettotilgang af nordiske studerende, mener vi i Dansk Folkeparti, at vore egne studerende selvfølgelig bør have fortrinsret til vore uddannelser i Danmark. Det samme skal selvfølgelig gælde for nordmændene i Norge samt for studerende i de andre nordiske lande.

Dette gælder især de studier, hvor vi selv mangler uddannet personale, bl.a. lægestudiet. Her kunne vi i sommermånederne læse om en 83-årig, jeg tror, at han var svensker, der var kommet ind på lægestudiet i Århus. Dette er jo helt uacceptabelt, og manden trak da også sin ansøgning tilbage.

I Dansk Folkeparti mener vi, at hvis svenskerne eller andre fra de nordiske lande læser til læge eller læser andre fag, hvor vi selv mangler uddannet personale og uddannelsessteder, må de efter endt uddannelse i Danmark ligesom piloter i forsvaret virke som læger i en årrække på omkring 5 år. Hvis de ikke ønsker det, bør de selv betale for deres uddannelse i Danmark.

Her vil jeg stille et spørgsmål til ministeren, nemlig om han vil oplyse mig om, om de kompenserede udgifter svarer til de faktisk udgifter, vi har for nordiske studerende på vores videregående uddannelser. Da vi taler om en stor nettotilgang af studerende til Danmark, ville dette jo være rart at vide. Det samme gælder også for antallet af studerende. Vi vil også gerne vide, hvilke uddannelser det drejer sig om. Det samme gælder også for vores egne studerende i udlandet.

Kl. 10.25

Det er et område, som Dansk Folkeparti ønsker skal belyses bedre, da det jo ikke alene er uddannelse, man får. Skal de studerende have en bolig, gælder der også regler, der siger, at jo længere væk fra hjemmet, den studerende er, jo større chance er der for at få en ungdomsbolig. Denne bolig er støttet, og det koster også Danmark penge. Da jeg ved, at mange studerende kommer til Danmark, fordi der ikke er uddannelsespladser nok i deres hjemland, kan landene jo spekulere i dette og herved spare penge, hvilket vi mener er forkert.

Vi mener dog, at det er en god idé med udvekslingsstuderende – bare der ikke spekuleres i det. En skriftlig udredning eller en rapport på området, som går 5 år tilbage, ville kunne belyse problemets eventuelle omfang. Vil ministeren sørge for, at vi får sådan en udredning eller en rapport?

Med hensyn til forskningen mener vi i Dansk Folkeparti, at det er væsentligt med et samarbejde, selv om det i fremtiden hovedsagelig skal bygge på nationale prioriteringer og begrænset nordisk medfinansiering.

I 2001 blev strategien »Strategi for bæredygtig udvikling – En ny kurs for Norden« godkendt i Nordisk Råd. Den skal revideres i 2004, og der

skal fastsættes mål og indsatser for 2005-2008. Denne vil blive fremlagt i Stockholm på sessionen, og vi ser frem til at se indholdet i strategien.

Implementeringen af programmet påbegyndes under det danske formandskab i 2005, og temaområderne er miljø, sundhed, havet, natur, kulturmiljø og friluftsliv samt bæredygtigt forbrug og produktion. Klima indgår også som en integreret del. Det er vi glade for. Det er derfor vigtigt for Dansk Folkeparti, at østersøsam arbejdet fortsætter især på miljøområdet og ikke mindst i forhold til de tre baltiske lande, Estland, Letland og Litauen, samt Nordvestrusland ikke at forglemme.

Her gælder også fortsat samarbejdet vedrørende trafficking, narkotika samt smitsomme sygdomme og sundhed som væsentlige elementer i samarbejdet. Det tætte samarbejde på disse områder bør fortsætte på sigt og for vores vedkommende eventuelt også medføre, at landene optages i Nordisk Råd, men samarbejdet med de baltiske lande i EU vil også være positivt for det nordiske islet. Dansk Folkeparti glæder sig da også over, at det nu ser ud til, at Barsebäck kan nedlægges.

Til sidst vil jeg sige, at jeg har nogle spørgsmål vedrørende nogle svar, vi har fået om 24-års-reglen, bl.a. med hensyn til flytning. Vi har fået et svar fra justitsminister Thomas Bodström, der bl.a. skriver: Problemet med urigtige anmeldelser om flytning er et spørgsmål om samarbejde. Øresundskomiteen og berørte myndigheder kommer til at arbejde med kortlægningen i efteråret.

Vi er bekymrede for den trafik, der foregår. Hvad vil ministeren gøre for at forhindre denne trafik over grænserne? Vi kan også se, at man taler om at afskaffe de internordiske flyttepapirer, hvilket vi selvfølgelig heller ikke er så glade for, for de har trods alt en betydning. Så der er nogle spørgsmål, som vi godt vil have belyst.

Vi ser med disse ord frem til sessionen i Stockholm.

Formanden:

Så er det fru Else Theill Sørensen som ordfører.

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg vil gerne takke ministeren for en god og grundig redegørelse om det nordiske samarbejde.

Det nordiske samarbejde har mange ansigter og favner bredt, og ministerens redegørelse giver et godt bidrag til at få samlet trådene og til at

få overblik over de mange forskellige problemstillinger, der optager Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd og i virkeligheden også de nordiske befolkninger.

Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd har nu eksisteret i et par menneskealdre, og hvis alderen ikke skal trykke, så kræver det, som ministeren nævner det i sin redegørelse, at vi er indstillet på løbende at tilpasse det nordiske samarbejde til de forandringer, der sker omkring os. Samarbejdet må til stadighed afspejle de muligheder og de betingelser, der er en følge af de ændrede rammevilkår af den ændrede situation i omverdenen.

Kl. 10.30

Siden Nordisk Råd blev dannet, er EF, som nu hedder EU, kommet til. Danmark var det første nordiske land, der blev medlem af EU, siden fulgte Sverige og Finland. Muren er faldet. Hvor vi før i bogstaveligste forstand kunne sige, at Norden blev afgrænset til den ene side af en uigennemsigtig og uigennemtrængelig mur med et helt, helt andet samfund på den anden side, så kan vi vel i en vis forstand sige, at vi i dag har fået muren skiftet ud med et vindue, et vindue til et samfund, som stadig er meget anderledes end vores, men hvor vi har fredelig sameksistens og et voksende samarbejde med dette samfund. Det er et vindue, ud fra hvilket vi kan se nogle problemer, nogle udfordringer, men også en masse muligheder og slet ikke de trusler, der før var bag ved Muren.

De baltiske lande er ikke alene blevet selvstændige, de er også blevet medlemmer af EU og NATO, og alt det giver nye dimensioner i det nordiske samarbejde. På mange områder er der et tættere og tættere samarbejde mellem Norden og de baltiske lande, og et synligt resultat af det samarbejde er, at de baltiske lande fra det kommende årsskifte er med i Den Nordiske Investeringssbank.

Et af de konkrete emner, der i nordisk sammenhæng har været arbejdet med i mange år, og som har en fremtrædende plads i det nordiske samarbejde, er grænsehindringer. Man skulle tro, at det var en overkommelig opgave at fjerne grænsehindringer mellem lande, der på mange måder er så ens som de nordiske, og som kulturelt og historisk er så nært knyttet sammen, og som det blev fremhævet af hr. Ole Stavad, tror jeg, også har politiske systemer, som ligner hinanden meget.

Men det er åbenbart ikke nogen enkelt sag. I et par år har tidligere statsminister Poul Schlüter

stået i spidsen for det praktiske arbejde med at fjerne grænsehindringer. Det har han gjort på en netop meget praktisk måde, og han har grebet opgaverne an på en, synes vi vist alle, god måde. Han har også fået gode resultater, men der er lang vej igen.

Et ganske særligt problem er jo det indenlandsk danske problem, der er med, at hvis man skal fra den øvrige del af Danmark til Bornholm, så går en af de nemme veje over et udland, nemlig over Sverige, og de forhindringer, det giver, er vi godt på vej til at få løst, men dog ikke helt endnu.

Trods besværlighederne er der en stigende integration inden for de nordiske lande. Der er et stigende erhvervsmæssigt samarbejde, og der er en stigning i antallet af studerende og pendlere. I 2002 gik 22,4 pct. af den danske vareeksport til de øvrige nordiske lande, mens 19,2 pct. gik til Tyskland. Når det tages med i betragtning, at der i Tyskland bor mere end tre gange så mange mennesker som i Norden, så er eksporten til Norden meget, meget vigtig for Danmark. Det er utrolig vigtigt, at Norden kan stå som et sammenhængende marked, som også hr. Ole Stavad nævnede, og derfor må der til stadighed arbejdes på at fjerne eller mindske grænsehindringerne.

Lad mig slutte med at sige, at vi i Det Konservative Folkeparti er af den opfattelse, at det, der for mange år siden startede som et samarbejde mellem fem nordiske lande, som havde og har et stort fællesskab med hensyn til sprog, kultur og historie, fortsat skal have dette samarbejde som kernen, altså samarbejdet mellem de fem nordiske lande. Hvis vi ikke holder fast i det, så tror jeg, samarbejdet mister sin kraft og dermed sin betydning.

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne begynde med at sige tak til ministeren for nordisk samarbejde for redegørelsen i dag. Danmark står jo for tur som formandsland i Nordisk Ministerråd, og 2005 bliver et spændende år at se frem til. Vi ser frem til at høre, hvilke visioner regeringen har for det nordiske arbejde.

Redegørelsen præsenterer en mangfoldighed af aktiviteter. Den giver mange detaljer, men den viser, at politisk kursskifte er tiltrængt i det nordiske samarbejde. Vi skal med vore nordiske værdier og med vores nordiske velfærdsmodel gå mere aktivt ud i verden. Det skal vi på det område, hvor nordisk samarbejde har sin første og største succes: på arbejdsmarkedet. Med EU's

østudvidelse er hele Norden kædet sammen med ti nye medlemslande. Folketinget har lavet et forlig om arbejdsmarkedsåbningen sammen med arbejdsmarkedets parter.

Kl. 10.35

Nordisk Råd og ministerrådet samlede for nylig arbejdsmarkedets parter i Norden og Baltikum, men det forbigås helt i redegørelsen. Er det af hensyn til Dansk Folkeparti og deres frygt for invasion af udenlandsk arbejdskraft på vore marker og byggepladser, der slår igennem? Jeg fik ellers indtryk af, at ministeren lagde vægt på dette område, da han besvarede skriftlige spørgsmål fra den danske delegation her i efter-sommeren.

SF deler ministerens ønske om mere nordisk samarbejde også i EU-regi, og det vil jeg gerne uddybe lidt senere. Men ministeren har fuldstændig glemt FN. Danmark har skilt sig ud fra alle nordiske lande med sin indvandrepolitik, ikke mindst med 24-års-reglen. Danmark gik som det eneste nordiske land i krig i Irak. Vil Danmark nu droppe alt samarbejde med FN på alle niveauer og i alle sammenhænge og netop nu, hvor vi er medlem af FN's Sikkerhedsråd? Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke der er nogen som helst områder, hvor han mener, at nordisk samarbejde i FN kan bruges.

Arbejdet med grænsehindringer har givet nogle fremskridt. Den nordiske servicelinje Hallo Norden er et fremskridt. Der er også sket nogle fremskridt her i Øresundsregionen. Det er godt, men vi er slet ikke ved målet. Og som flere ordførere allerede har været inde på, så er erhvervslivets grænsehindringer et spørgsmål, som i høj grad må bearbejdes.

På minussiden er igen i år ministerrådets administration af støtteordninger. Jeg kan ikke genkende redegørelsens skønmaleri. Det kan de skoler jeg hører fra altså heller ikke. Men værre, ja, helt slemt er det, at ministerrådet nu holder priser og aftaler på administrationsopgaverne hemmelige. Det må man faktisk ikke i Lemvig Kommune, hvor jeg kommer fra, eller i den danske stat. Må man så i Store Strandstræde hos Nordisk Ministerråd? Der henviser man til offentlighedsreglerne, som samarbejdsministeren har indført den 16. august 2004. Så må jeg spørge ministeren: Har ministeren godkendt offentlighedsregler i nordisk regi, som er i modstrid med reglerne i Danmark eller for den sags skyld i andre nordiske lande? Hvem kan egentlig give mig tavshedspligt om ministerrådets licitations-

aftaler, når jeg ser dem som medlem af Nordisk Råds kontrolkomité?

Ministeren har en klar og fornuftig holdning til samarbejdet med Rusland. Det skal være, »hvor Nordisk Ministerråd i særlig grad har ekspertisen.« Det er bl.a. inden for offentlig forvaltning og retslige spørgsmål.

Hvad med så at bruge den ekspertise i ministerrådet?

På plussiden og på mit udvalgsområde med miljø, fiskeri og fødevarer ser det allerede inden sessionen i næste uge ud til, at der kommer et positivt samarbejde med ministerrådet i det danske formandsår om initiativer for kystfiskeriet i Norden.

Det er et af de områder, hvor det nordiske samarbejde med beskedne midler rører op i mudrede farvande og giver frisk ilt til arbejdet for et bæredygtigt og naturskånsomt fiskeri i et renere hav. Faktisk synes jeg, at redegørelsen på dette område er for beskednen.

Kl. 10.40

Så til vores egen parlamentariske verden. Jeg er orienteret om, at formanden for Folketinget har været med i diskussioner om det mellem-parlamentariske samarbejdes fremdrift.

SF ønsker, at Folketinget går aktivt ind i den debat. Vi mener, at nordisk samarbejde er vigtigt, at parlamentarikersamarbejdet i Østersøen og Arktis er vigtigt. EU består nu af 25 lande. Det giver behov for regionalt samarbejde i vores del af Europa, behov for at inkludere Rusland, at rense Østersøen, at samarbejde om klima og miljø i det allernordligste Europa. Det giver også behov for et nordisk engagement i EU's politik især i den såkaldte nordlige dimension og i EU's naboskabsprogrammer.

SF har ikke et facit i den debat, der nu er startet, men vores udgangspunkt er bedre samarbejde, bedre samordning af de internationale forsamlinger i regionen, mere politik og mindre repræsentation. Vi er skeptiske over for at starte nye parlamentarikersamlinger og over for, at alt skal blive ved det gamle, men vi ser frem til det kommende år med stor spænding, idet det jo givetvis vil være sådan, at vi vil komme til at se nogle organisatoriske ændringer i det kommende år.

Jann Sjursen (KD):

Indledningsvis vil jeg godt sige tak til ordførerne fra Enhedslisten og Det Radikale Venstre for at få lov til at springe ind i ordførerrækken nu.

Det er en fyldestgørende redegørelse, ministeren for nordisk samarbejde har afgivet til Folketinget forud for Nordisk Råds 56. session i Stockholm i næste uge. Men det er også et mangfoldigt samarbejde, der er i regi af Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Netop mangfoldigheden er vel både det nordiske samarbejdes styrke og også dets svaghed. Selv om der fortsat arbejdes med at prioritere og fokusere inden for det nordiske, så er der efter Kristendemokraternes opfattelse fortsat brug for en stærkere fokusering på samarbejdets kerneområder.

Fjernelsen af grænsehindre har i de seneste år været et prioriteret arbejdsområde. Det er Kristendemokraterne enige i, og der er inden for den såkaldte Schlüterproces opnået væsentlige fremskridt godt understøttet af bilaterale aftaler mellem de nordiske lande. Men meget mangler endnu, og jeg vil også gerne i lighed med andre ordførere nævne, at det er vigtigt, at vi får gjort noget ved de transithindre, der er i forhold til Bornholm.

Dette arbejde med at fjerne grænsehindre og transithindre for Bornholms vedkommende er meget vigtigt, fordi det jo netop er i de daglige forhindre, at nordiske borgere oplever, at det nordiske samarbejde ikke er så vel-fungerende, som det kunne være. Og disse forhindre skal ryddes af vejen for at gøre den nordiske dimension endnu stærkere i vores befolkninger.

Men uanset at beskatningsaftaler, personnummeraftaler, transitaftaler osv. baner vejen for det, så er det vigtigt at gøre sig klart, at det først og fremmest er inden for kultursektoren, at det nordiske samarbejde og den nordiske samhørighed for alvor kommer til udtryk. Det er på dette område, at drivkraften skal findes. Derfor er det også glædeligt, at ministeren i sin redegørelse kan konstatere, at der nu er ved at komme mere fart på samarbejdet netop inden for det område, som jo så også hænger tæt sammen med uddannelsesområdet.

Vi hilser det med glæde, at de nordiske statsministre og social- og sundhedsministre har forstærket samarbejdet på alkoholområdet. Det er helt nødvendigt for at tackle de fælles udfordringer på området vedrørende alkoholmisbrugsproblemer i alle de nordiske lande og for at undgå, at de nordiske lande presser hinanden til stadig lavere afgifter på alkohol og dermed et stadig større forbrug. Fælles nordiske holdninger er vigtigt på dette område og bør have høj prioritet.

Der er mange formaliteter i det nordiske samarbejde, men ministeren gør med stor ret opmærksom på det uformelle samarbejde. Det er netop i det uformelle samarbejde, værdien af det formelle samarbejde også vil afspejle sig. Det ser vi i relation til EU og vil også se det i relation til, at Danmark indtager en plads i FN's Sikkerhedsråd. Vi vil meget gerne genopleve det, at man hører Norden tale med én stemme også i FN-sammenhæng.

Lad mig afslutningsvis understrege, at Kristendemokraterne er tilhængere af, at Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd gradvis styrker samarbejdet med de baltiske lande, sådan som det senest er sket ved, at disse lande bliver inviteret med som partnere i Den Nordiske Investeringsbank. Dette samarbejde giver nye impulser, som kan være med til at forny det nordiske samarbejde, og det er der fortsat brug for. Vi ønsker delegationen et godt udbytte af sessionen i næste uge.

Kl. 10.45

Formanden:

Så er det fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Indledningsvis vil jeg gerne sige tak for redegørelsen fra ministeren for nordisk samarbejde. Det er jo en redegørelse, som fremlægges en gang om året, og det er en omfattende sag med både store og små fællesnordiske projekter imellem hinanden.

Vi siger nu farvel til det islandske formandskab og goddag til dansk formandskab og venter selvfølgelig med spænding på programmerklæringen, som vi får på sessionen her i næste uge.

Man kan jo konstatere, hvis man læser redegørelsen, at det nordiske samarbejde lever og har det godt. Eller har det nu også det?

Der henvises flere gange i redegørelsen til begreber som dynamik, nytænkning, aktive initiativer osv. osv., men når man deltager i Nordisk Råd som parlamentariker, er det ikke altid dynamik og nytænkning, der står forrest på dagsordenen; så må man konstatere, at Nordisk Råd bruger enormt meget tid på at diskutere sig selv.

Nordisk Råd bruger fantastisk meget tid på at diskutere, hvordan det nu skal placere sig selv i international sammenhæng, hvordan Nordisk Råd skal sørge for at få nogle flere resultater, hvordan Nordisk Råd skal bevare den stilling,

det har haft i mange år som en spydspids eller som et eksempel på internationalt samarbejde.

Nordisk Råd har jo haft utrolig indflydelse ved, at det har haft modelkarakter over for flere andre typer samarbejde. Samfundsmodellen, som vi kender den i Norden, har dannet skole mange steder: samfundsmodellen med indbygget solidaritet over for svage grupper, samfundsmodellen med kvindernes ligestilling – som noget meget prominent – det har været Norden, der har været spydspids her, nordisk samarbejde på grænsepassageområdet har været mønsterdannende, det fælles arbejdsmarked har været mønsterdannende, politisamarbejdet har været mønsterdannende, udleveringsaftalen for kriminelle har været mønsterdannende.

Det, der er sket, er jo, at resten af Europa har kigget efter det nordiske samarbejde, har kopieret meget af det, og så er man jo ikke mere spydspids, hvis alle de andre haler ind på en og får de samme ordninger.

Det der tab af spydspidsstilling er jo noget, som Nordisk Råd kan mærke. Det er, som om alle andre er blevet lige så gode, som man selv var engang, og det giver selvfølgelig et problem i selvforståelsen i det samarbejde, der har været toneangivende for alt muligt; pludselig ser man bare sig selv som en del af et mønster, og måske er man oven i købet på nogle områder blevet overhalet af de andre.

Så i stedet for at bruge meget tid på at diskutere sig selv, synes jeg hellere, at Nordisk Råd skulle se at få lært lidt af resten af det europæiske samarbejde, f.eks. med hensyn til beslutningsmønstrene, og sørge for, at man ikke altid skal henslæbe tiden i utrolige diskussioner om, at alle skal være enige om alting, men også prøve at få indført nogle flertalsafgørelser, som man har i andre dele af det internationale samarbejde.

Det er selvfølgelig et meget sprængfarligt emne at tage fat på, men hvis Nordisk Råd skal bevare sin dynamik, skal det på en eller anden måde over i et spor, hvor det virkelig satser på at kunne tage nogle beslutninger på de områder, hvor man har hængt fast i hængedyndet i fantastisk mange år.

Vi kan nævne sådan noget som grænsehindrengerne, som det jo er helt latterligt at man efterhånden bliver ved med at snakke om, hvor man i andre dele af Europa har løst de her problemer ganske kontant ved at tage fat i nogle konkrete sager.

Jeg kan også nævne problemet med udvekslingsstuderende. Jeg synes også, det er kedeligt, at vi stadig væk skal diskutere, om vi nu også har råd til at have udvekslingsstuderende i det omfang, vi har. Hvordan ordner vi det her problem? Det må vi da kunne løse, sådan at vi ikke ustandselig skal have diskussionerne om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt eller ej at vi studerer hos hinanden. Selvfølgelig er det hensigtsmæssigt, og vi skal overhovedet ikke have det her som et særligt problem, som kan nævnes i en debat som denne her.

Jeg vil til sidst nævne, at nogle af de ting, som det nordiske samarbejde har fået godt fat om, er noget af det, der også er nævnt tidligere, nemlig at vi har det helt unikke i den demokratiske proces her, at borgere fra de nordiske lande kan få en dialog direkte med ministre fra andre lande.

Nu tog jeg allerede skridtet fuldt ud og sagde, at det måske var noget, vi kunne eksportere til det europæiske samarbejde. Det er jo virkelig noget, som er unikt for det nordiske, og som det europæiske godt kunne lære noget af.

Jeg tror, det ville være noget, der ville gavne den demokratiske udvikling i Europa, at vi prøvede at overføre den model til resten af det europæiske samarbejde ved at sige, at den dialog, man kan have som borger i ét land med en minister fra et andet land, måske kan åbne nogle øjne, lukke nogle døre op og få brudt nogle barrierer, nogle tabuområder, fordi det kan medføre nogle nybrud i diskussionen.

Det er nogle af de områder, som jeg faktisk mener Det Nordiske Råd burde eksportere; så kan vi til gengæld importere nogle af de beslutningsprocesser, som resten af Europa er blevet så gode til, men som Nordisk Råd stadig væk ikke kan få taget sig sammen til at få gjort.

Kl. 10.50

Det kan være lidt deprimerende at læse i redegørelsen, at man meget nøje beskriver, hvordan problemerne om f.eks. tvungen ormekur for kæledyr nu endelig er blevet løst, og at islandske børn måske engang i fremtiden i Danmark kan få lov at blive døbt -dottir eller andre traditionelle islandske navne. Selvfølgelig er det godt, at vi kan løse hinandens små problemer på det helt detaljerede plan, men det skal jo ikke være det, der ligesom bærer det nordiske samarbejde videre.

Vi skal i gang med at udvikle nogle af de nordiske demokratiske gevinster og eksportere dem til resten af Europa. Til gengæld skal vi også lære at blive bedre til at tage beslutninger i det

nordiske arbejde, for det har sandt for dyden ikke været godt i mange år.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er meget enig med fru Elisabeth Arnold i, at hvis det nordiske skal bestå, skal det være levende og dynamisk. Nu blev jeg noget i tvivl om, hvorvidt fru Elisabeth Arnold talte om Nordisk Råd eller Nordisk Ministerråd i forhold til at ændre beslutningsgangene, for i Nordisk Råd kan man jo godt lave flertalsafgørelser, og man kan godt have politiske debatter, hvor det ender med, at flertallet stemmer noget igennem eller stemmer mindretal ned.

Vores gruppe i Nordisk Råd har jo flere gange stillet forslag for at få nogle politiske debatter og er også blevet stemt ned nogle gange og har så rejst forslagene i de lokale parlamenter.

Derfor vil jeg gerne høre, hvad det er konkret i forhold til selve Nordisk Råd, fru Elisabeth Arnold ønsker at ændre, og hvad det er for nogle punkter, fru Elisabeth Arnold selv i Nordisk Råd vil arbejde for at få noget debat om og få udviklet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er selvfølgelig allerede nu afsløret i min korte karriere som medlem af Nordisk Råds parlamentariske forsamling, og derfor kan jeg ikke sige helt præcis, hvad det er for ting, jeg gerne vil have ændret. Men det frustrerer mig selvfølgelig, når jeg ser den utrolige mængde af spørgsmål og forslag, som bliver vedtaget hvert eneste år, og som aldrig nogen sinde kommer længere. Der sker ikke noget som helst på en hel del områder.

Selvfølgelig kan man så glæde sig over den afskaffede tvungne ormekur og udsigten til, at islandske børn kan blive kaldt -dottir i Danmark, men der er alligevel en lang, lang række, en stor bunke af forslag, som man i sin indbakke kan se er resultatet af nordiske parlamentarikeres arbejde, og så er resultaterne ikke særlig store. Det er den frustration, som kan gribe enhver politiker, når man ser antallet af kræfter, der bliver lagt i det, og så de resultater, der kommer ud af det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg vil sige, at sådan har jeg det også indimellem i forhold til folketingsarbejdet; når jeg ser det

omsat til ikkevirkelighed ude i kommunerne, kan jeg også nogle gange blive frustreret

En del af spørgsmålet om at få de beslutninger ført ud i livet handler vel også om, hvordan vi så her i Folketinget arbejder videre med dem, og derfor vil jeg høre, om fru Elisabeth Arnold også vil deltage aktivt i spørgsmålet om at få folketingsarbejdet gearret mere til, at vi faktisk løbende følger op på de beslutninger, der bliver taget, og i større omfang stiller danske ministre til ansvar over for Folketinget for at følge op på de beslutninger, der bliver taget i Nordisk Råd, f.eks. at vi får igennem over for administrationen i Folketinget, at vi får en bedre elektronisk udvalgsbilagsbehandling osv., så vi rent faktisk også får de værktøjer, der skal til for bedre at kunne følge op på beslutningerne.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hvad det sidste angår, har jeg indtryk af, at vi får en god betjening, og at vi har adgang til alle de dokumenter og papirer, vi overhovedet skal have. Det, der mangler, er formentlig den politiske interesse for at gøre noget ved det her i Folketingssalen, og hvad det angår, vil jeg meget gerne tilsige fru Line Barfod Det Radikale Venstres aktive støtte.

Formanden:

Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Jeg vil også gerne som de øvrige ordførere takke ministeren for redegørelsen og også for ministerens interesse for det nordiske. Jeg håber, at den kan sprede sig til andre ministre, så vi kan få nogle flere ministre, der er engagerede og arbejder for at få ført nogle beslutninger ud i livet, sådan som fru Elisabeth Arnold også var inde på det.

Vi mener fra Enhedslistens side, at der er mange fordele ved et tæt nordisk samarbejde – mange andre ordførere har også været inde på det – men vi mener også, at der er en række udfordringer. Først og fremmest det, som flere andre har peget på omkring grænsehindringerne, at hvis ikke vi sikrer, at vi får løst nogle af de problemer, som borgerne løbende støder ind i, og især dem, som kan have afgørende betydning omkring retten til pension, førtidspension, retten til at få et sted at bo, som vi så en sag med her i Danmark osv., så bliver det et problem at få

den øgede integration, som vi ønsker mellem de nordiske lande.

Kl. 10.55

Tilsvarende i forhold til virksomhederne: Når vi ønsker, at virksomheder skal kunne bruge Norden som kravlegård, som en af ordførerne kaldte det – det synes jeg måske er et lidt underligt udtryk – men i hvert fald bruge Norden som noget, der er kendt, og hvor man kan udvikle sig, inden man går videre ud i verden, så kræver det, at vi får fjernet nogle af de grænsehindringer, der er.

Jeg må sige, at det altså stadig undrer mig, at den danske regering ikke vil være med til med hensyn til noget så simpelt som bankgebyrer at sikre, at de ikke er helt urimelig høje, for det er svært at forstå, når nu vi har store nordiske banker, at det så skulle koste så mange penge at flytte penge på tværs af grænserne. Det burde man altså kunne gribe ind over for med lovgivning også fra den danske regerings side.

En anden stor udfordring, som vi står over for, og som vi nærmest hver eneste dag i medierne kan høre om, er hele spørgsmålet om arbejdsmarkedet og den åbning, der er sket af arbejdsmarkedet. Derfor er jeg ked af, at der ikke i redegørelsen fra ministeren var noget om det samarbejde mellem de nordiske lande og de baltiske lande, som vi bl.a. fra vores partigruppens side har arbejdet meget for, fordi vi mener, det er helt afgørende for at sikre, at vi kan opretholde velfærden i de nordiske lande, at vi også får styrket arbejdsmarkedet og bl.a. i de baltiske lande får opbygget nogle stærke fagforeninger og et stærkt arbejdsmarked og efterhånden får nogle ordnede vilkår.

Det håber jeg derfor at den danske regering også som formandsland vil støtte aktivt, og at vi gør noget for at få et bedre samarbejde og få hjulpet med at opbygge arbejdsmarkedet og organisationerne dér.

Så har vi også hele spørgsmålet omkring Nordvestrusland. Det er vigtigt, at vi ikke, når vi fokuserer på de baltiske lande, glemmer Rusland, ikke alene af hensyn til, at kriminaliteten går ud over os selv, men nok så meget, fordi det er meget vigtigt at få støttet Rusland i en demokratisk opbygning. Der kan det ligesom i forhold til de baltiske lande være vigtigt, at vi har et ligeværdigt samarbejde med Rusland og får inddraget dem på de mange forskellige punkter, vi kan, i forhold til et ordentligt samarbejde.

Så nævner ministeren i redegørelsen den sociale konvention, der er blevet underskrevet.

Det undrer mig altså noget, at der ikke i redegørelsen er et ord om, at den danske regering tog forbehold over for dele af konventionen, og oven i købet tog forbehold uden så meget som at spørge eller underrette Folketinget, og der måtte adskillige spørgsmål til, før vi fik afklaret, at den forklaring, som den danske regering startede med at give, om, at det var på grund af vores EU-forbehold, ikke holdt, og at det var en rent politisk beslutning fra den danske regerings side at tage forbehold.

Det håber jeg ministeren kan sige noget om; at man vil arbejde for at få fjernet det forbehold og i hvert fald få det drøftet grundigere i Folketinget, og at man ikke igen vil tage sådanne forbehold uden at drøfte dem med Folketinget, som vi også diskuterede på det samråd, vi havde om sagen.

Så undrer jeg mig også i forhold til redegørelsen, når der står noget om, at man skal arbejde for at opbygge et kommercielt uddannelsesmarked i Norden. Jeg håber, at ministeren kan uddybe, hvad et kommercielt uddannelsesmarked er, for vi ønsker i hvert fald ikke at få en situation, hvor det begynder at koste penge at tage uddannelser i de nordiske lande. Vi ønsker, at vores studerende fortsat kan få gratis uddannelse. Så der vil jeg gerne høre, hvad der ligger nærmere i det.

Så er der hele spørgsmålet om miljø, hvor vi jo er helt enige i, at Norden kan meget på miljøområdet, men vi synes, vi skulle gå skridtet endnu videre. Vi har alle forudsætninger for at blive en stærk region i forhold til økologi, i forhold til vedvarende energi, i forhold til en bæredygtig udvikling, bl.a. fordi vi i store dele af Norden har en meget, meget sårbar natur. Hvis man har besøgt Grønland og set, hvor længe ting bliver liggende i naturen dér, kan man tydeligt se, at man her er nødt til at være ekstra varsom.

Vi har mulighederne for at kunne opbygge en teknik, som vi også kan bruge i forhold til at stå os godt i konkurrencen i resten af verden. Der har vi en god mulighed, hvis vi går sammen i Norden på en lang række områder om at udbygge forskningen. Netop på grund af de særlige vilkår, vi har, barske betingelser mange steder, kan vi udvikle noget teknologi, der også kan bruges andre steder i verden.

I forhold til Vestnorden er der jo så også hele transportspørgsmålet, som ministeren også kommer lidt ind på i redegørelsen. Da ministeren jo samtidig er trafikminister og aktionær i et flyselskab, kunne det jo være interessant at høre,

hvad den danske regering planlægger at gøre for at sikre, at det bliver billigere og nemmere at komme rundt i Vestnorden, om man fra regeringens side vil lægge pres på flyselskaberne, så vi kan få en bedre mulighed for betjening.

Jeg var så heldig i år at deltage i Folketingets årlige orienteringsrejse i Grønland, og der var det meget tydeligt alle de steder, vi kom frem, at spørgsmålet om mulighed for transport var helt afgørende for manges muligheder for udvikling, og derfor er det et vigtigt spørgsmål.

Kl. 11.00

Vi kunne også overveje at se på, om der er noget af den forskning, uddannelse, som vi satser på, som vi særligt skulle se på i forhold til, hvordan vi kan inddrage Vestnorden, som der også er lidt om i redegørelsen. Det synes vi er vigtigt at få diskuteret mere, særligt når det er Danmark, der har formandskabet.

Så er der noget, der undrer mig meget, som også hr. Kristen Touborg var inde på, at FN overhovedet ikke er nævnt i redegørelsen. De nordiske lande spillede engang en væsentlig rolle i FN. Og netop i en situation, hvor Danmark står foran at skulle blive medlem af FN's Sikkerhedsråd, ville det jo være oplagt at diskutere: Hvad kan de nordiske lande gøre sammen i forhold til FN? Hvordan kan man sammen udnytte den position, at Danmark sidder i Sikkerhedsrådet? Hvordan kan de andre nordiske lande bage op i forhold til Danmark?

Vi har jo i mange år i vores gruppe arbejdet på, at Norden og Nordisk Råd burde opprioritere freds- og konfliktforskningen, og det synes vi vil være endnu mere oplagt med en plads i FN's Sikkerhedsråd. Det, vi så lægger vægt på, er: Hvordan kan vi få en større konfliktforskning? Hvad kan vi gøre for at forebygge de konflikter i verden, vi kan forudsige, også i forhold til miljøspørgsmål?

Da vi i vores gruppe holdt sommergruppemøde i Kristiansand, var vi ude at besøge et forskningssted, hvor de kigger på miljø i forhold til sikkerhed. De kan pege ud, hvor i verden det er, man kan vente konflikter på grund af mangel på vand og andet. Her kunne det jo være fint, hvis vi så fra Norden kunne bidrage og sige: Hvad gør vi så for at forebygge, at der her bliver væbnet konflikt, og man finder nogle fredelige løsninger i stedet? Så jeg håber, at det er noget af det, som det danske formandskab også vil være med til at tage initiativ til. Vi vil i hvert fald sørge for at holde fast i den debat i Nordisk Råd.

Så er der hele spørgsmålet om demokrati, som jo har været en del af det islandske formandskabs dagsorden i år, noget af det, de ville prioritere, men jeg synes, det har været svært at se de konkrete resultater. Hvor er debatten om, hvordan vi inddrager borgerne mere? Hvordan får vi udviklet demokratiet, så borgerne får en langt større indflydelse på, hvad der foregår?

Jeg synes, det vil være væsentligt, at det, hvis det danske formandskab fortsætter med at have demokrati på dagsordenen, så også bliver konkret i forhold til borgerne og i forhold til, at noget af det, vi kan lære af vores historie, er, at demokrati er en vigtig produktionsfaktor, som har været med til at udvikle vores lande. Hvis vi skal fortsætte den udvikling, så kræver det, at vi udvikler demokratiet endnu mere og inddrager borgerne endnu mere.

Og i den forbindelse er det hemmelighedskræmmeri, som hr. Kristen Touborg talte om, fra Nordisk Ministerråds side altså en alvorlig skamlet. Hvis vi ønsker at fremstå som demokratiske lande, så kan vi ikke gå ind og indføre hemmelighedskræmmeri i selve Nordisk Ministerråd. Det håber jeg at regeringen vil tage op i Nordisk Ministerråd og vil være med til at få fjernet.

Alt i alt synes vi, at der er nogle gode ting i det, der er lagt op til, men bestemt også mange udfordringer og meget, som også stiller udfordringer til os selv som politikere. Som det også fremgik af den debat, som fru Elisabeth Arnold og jeg havde, kræver det også, at alle vi, der sidder i Nordisk Råd, gør en indsats, hvis vi ønsker, at det nordiske også skal udvikle sig. Så bliver vi nødt til at stille forslagene, tage debatten og også følge det op i vores daglige folketingsarbejde. Hvis man gør det, så får man også ganske meget ud af det og stort udbytte også i forhold til det hjemlige arbejde.

Formanden:

Så er det hr. Jeppe Kofod som privatist.

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil også indlede med at takke ministeren for en, synes jeg, meget spændende og meget perspektivrig redegørelse for det nordiske samarbejde og også ønske, at det fortsætter under det danske formandskab. Det er der al mulig god grund til.

Og så vil jeg opholde mig ved et problem, som også er beskrevet i redegørelsen, nemlig transithindringer, når man rejser fra en dansk

landsdel til en anden dansk landsdel. Jeg vil også starte med at sige tak til de ordførere, der har nævnt problemerne fra talerstolen. Jeg synes, det er vigtigt. Der er jo sådan en tendens til at sige, at det måske bare er nogle bagateller, som man diskuterer her. Men i realiteten er det jo faktisk noget, mange mennesker oplever som et konkret problem i deres hverdag, når de rejser fra en del af Danmark til en anden del af Danmark.

Det drejer sig jo ikke bare om få hundrede mennesker. Faktisk er det sådan, at hvert år rejser lidt over 1 million mennesker i transit via Skåne fra Sjælland til Bornholm – lidt over 1 million mennesker, som bruger den her rejseform. Jeg synes også, det er værd at opholde sig ved, for jeg kan se i redegørelsen, at man lægger meget vægt på at fjerne grænsehindringer. Det er jeg fuldstændig enig i, men jeg vil gerne understrege, at der er en forskel på grænsehindringer og transithindringer, og det er det sidste, transithindringerne, som er det alvorligste problem for f.eks. os på Bornholm.

Kl. 11.05

Som en relativt isoleret landsdel er man dybt afhængig af, at der ikke er de her transithindringer. Så jeg håber, at man også i prioriteterne vil understrege behovet for at få løst de her transithindringer. Og jeg er enig i, at man kan gøre meget i forhold til grænsehindringer, men det er så ikke det, der er det mest alvorlige problem for os.

Så vil jeg understrege, at når vi taler om transithindringer, er det mange flere ting end ormekur for kæledyr. Det drejer sig f.eks. også om, at hvis man skal til et skydestævne, kræver det en våbentilladelse, når man skal igennem Sverige. Eller skal man over og afholde en jagt på Bornholm, eller skal man til det øvrige Danmark og deltage i en jagt, kræver det også våbentilladelse. Og har man piller med, så kræves det, at man har et pillepas.

Der er masser og masser af konkrete problemstillinger, som gør, at det er vanskeligt at rejse igennem Sverige i transit som dansker eller bornholmer, og det synes jeg man må sætte øverst på dagsordenen.

Der er også en masse erhvervsmæssige problemer. Det er ikke kun for privatrejsende, der er også problemer i forhold til erhvervstransitten igennem Sverige.

Problemerne er kun blevet større. Her den 1. oktober i år omlagde man jo den direkte rute til det øvrige Danmark fra Københavns Havn til

Køge Havn, og alle trafikl tal peger på, at langt de fleste, måske ni ud af ti, som rejser til og fra Bornholm, benytter transitruten via Sverige. Det er et problem, der vil vokse, fordi det er vores motorvej til det øvrige land, og for os i den landsdel er det altså afgørende vigtigt, at man får løst det her problem, så vi hænger ordentlig sammen med det øvrige land.

Jeg har desværre ikke tid til at nævne alle transitproblemerne, det vil jeg egentlig meget gerne gøre, men jeg tror, ministeren er klar over det, og jeg håber virkelig, man tager fat på det.

Og så vil jeg afslutningsvis sige, at jeg synes egentlig, at det nordiske samarbejde også skal testes på, hvorvidt man formår at løse de her helt konkrete problemer for nogle mennesker, i det her tilfælde over 1 million rejsende hvert eneste år. Derfor vil jeg komme med en stærk opfordring til, at man under det danske formandskab sætter den her problemstilling højest på dagsordenen, så man får løst det her.

Et forslag kunne være, at indtil de her forskellige transitproblemer er løst, kunne man lave en rejsekorridor og i stedet for betragte dem, der er på gennemrejse, altså i transit fra det øvrige Danmark til Bornholm, som en særlig del, altså en slags korridor. Så fik man løst problemerne, sådan at man kunne dispensere for alle de her forskellige transitregler.

Det ville løse mange problemer, og jeg vil stærkt opfordre ministeren til at tage den idé med og arbejde for den, for jeg tror, det er den eneste løsning. Vi har nemlig diskuteret det her problem i mange år, uden at der er kommet fornuftige løsninger på alle problemerne. Så jeg skal stærkt opfordre til, at man tager ideen om at lave en trafikkorridor op, indtil de her transitproblemer og grænseproblemer er løst.

Formanden:

Så er det fru Grete Schødts som privatist.

Grete Schødts (S):

Jeg tror sådan set, det er første gang i de 16 år, jeg har været i Folketinget, at jeg har fundet på at tage ordet som privatist. Men jeg har siddet og lyttet til debatten, og samtlige partier roser det her nordiske samarbejde og fremhæver adskillige ting, der er blevet forbedret.

Som forbruger, der gerne vil være turist på Bornholm, have sin hund med og tage den korteste transporttid for hunden, tager man over Sverige og sejler fra Ystad til Rønne. Jeg har aldrig oplevet noget værre end det. For det første

skal man til dyrlæge og ulejlige dyrlægen med at stikke to piller i halsen på ens hund, for at han kan skrive på en attest, at den nu har fået ormekur. Så skal den gudhjælpemig også vaccineres for rabies – en rask hund, der ikke fejler noget som helst, som bare skal til Bornholm, som dog hører til Danmark.

Dernæst har man nogle administrative told- og skattemedarbejdere, der ikke engang gider se på den attest, jeg har betalt næsten 1.000 kr. for. Han vil faktisk kun se på det stykke papir, jeg selv har underskrevet på, at min hund og vi opfylder alle betingelser for at komme til Bornholm.

Den må i øvrigt ikke få lov at tisse i Sverige. Det behøver den sådan set heller ikke. Den kan godt holde sig de 40 km, det er at køre på den landevej i Sverige for at komme til Bornholm.

Kl. 11.10

Jeg synes helt ærligt ikke, der er ret meget at rose sig af. Det her bliver værre og værre i stedet for at blive lempet, og jeg mener simpelt hen, at ministeren skal tage et initiativ og snakke med sin svenske kollega om, at det her er dybt godnat.

Hvis man køber en billet til Bornholm og betaler det, den koster, kan den billet påføres, at man har en hund med, færdigt arbejde, og så kommer vi til Bornholm og har en god ferie uden sådan nogle åndssvage oplevelser.

I øvrigt kan man jo ikke engang finde Told og Skat, når man kommer fra den anden side, og så glør de på en og kigger på den der attest, man viser dem. Så får man at vide, at det er en forkert attest, men man får da lov at slippe igennem alligevel, det var da godt nok. Så skal man bare vise den rigtige oppe ved broen, når man kører over broen. Billetmanden deroppe kigger fuldstændig åndssvagt på en og tænker: I er skudt i hovedet, jer danskere, hvorfor finder I jer i det her?

Kære minister, få det lavet om, og påvirk alt det, det kan lade sig gøre for at få betingelserne for at komme på ferie til Bornholm gjort attraktive og meget, meget nemmere. Det er dybt åndssvagt.

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Må jeg starte med at takke for nogle meget, meget gode indlæg, der efter min bedste overbevisning viser et meget, meget stærkt engagement i det nordiske samarbejde.

Og lad mig også i min indledning sige, at de to privatisters indlæg var jeg meget glad for.

Måske ikke lige udtrykket noget, der er åndssvagt, det bryder jeg mig ikke så meget om, men generelt synes jeg, at det var godt at få det frem, for det bekræfter fuldstændig den opfattelse, jeg har, og som jeg har arbejdet for, lige fra første dag jeg blev minister for samarbejde.

Og jeg siger både til fru Schødts og til hr. Kofod, at vi faktisk har brugt en hel side af redegørelsen, side 6, så vidt jeg husker, hvor vi har fortalt om de mange problemer, der er løst, men også om de udestående problemer omkring Bornholm.

Jeg kan kun sige som en indledende bemærkning, at de problemer, som hr. Kofod og fru Schødts har rejst, håber jeg at de vil blive ved at rejse i en uendelighed, indtil de er løst. Jeg gør det i hvert fald, og jeg håber også, at den danske delegation i år vil engagere sig meget stærkt i den debat, der foregår i 3 dage, og jeg beder medlemmerne af den danske delegation om at fokusere på nøjagtig det emne, for ministre kan altså ikke løse det alene.

Det er parlamentarikerne i de andre lande, der skal presse deres ministre. Jeg presser dem morgen, middag og aften, jeg taler meget med ministrene på de enkelte områder, jeg har møde med den svenske landbrugsminister, når jeg er i Stockholm, og bliver ved at arbejde meget stærkt for det, men jeg er nødt til at have et andet pres udefra, så vi ikke bare en gang om året ved en festlig lejlighed som i dag taler om det. Så det beder jeg medlemmerne af Nordisk Råds delegation om at gøre.

Et af eksemplerne på det er jo også det, som hr. Jens Christian Larsen nævner omkring fiskeindustrien i Skagen og den krise, der er i forhold til Norge. Jeg synes, det vil være meget nærværende at bringe det op på mødet i Nordisk Råd og ikke mindst bruge spørgetiden til det, for det er en uværdig ting, der foregår, som vi ikke kan være bekendt.

Der er et statuspapir undervejs om denne sag, og jeg skal prøve at få det færdigt, inden vi mødes i Nordisk Råd, så hr. Jens Christian Larsen og de øvrige deltagere kan få det forud for sessionen, der starter på mandag.

Hr. Ole Stavad siger, at der mangler visioner i redegørelsen. Nu er det jo altså en redegørelse for det, der er sket i det forgangne år, og jeg tror, at hr. Ole Stavad på mandag, når statsministeren har offentliggjort det danske formandskabsprogram, ikke vil være i stand til at sige det samme; der vil efter min bedste overbevisning ikke mangle visioner.

Hr. Ole Stavad sagde da noget, som glædede mig helt umådeligt, at regeringen har oppet sig lidt. Det er jo sjældent, at man får ros i Folketingssalen. Det er jeg da meget glad for.

Og så sagde hr. Ole Stavad noget, som også glædede mig meget. At sammenligner vi de nordiske lande med andre lande og specielt andre lande i EU, er der ingen grænser for, hvor godt det går med vækst og arbejdsløshed, inflation, gæld osv. Jeg tror, jeg vil huske hr. Ole Stavad på det, når vi har de storpolitiske debatter i Folketinget, hvor vi jo altid får skældud for det modsatte. Så det var da glædeligt.

Kl. 11.15

Og så er hr. Ole Stavad meget tilfreds med forlængelsen af kontrakten med Poul Schlüter, og det er jeg også. Jeg er også tilfreds med, at det nu er lykkedes at udvide med en medarbejder og få en egentlig sekretariatsfunktion, sådan at vi kan fortsætte præcis det arbejde, som mange har nævnt.

Så nævner hr. Ole Stavad en rapport om erhvervslivets grænsehindringer. Det er rigtigt, at i statsministerens orientering om det danske formandskabsprogram vil dette indgå som et meget væsentligt element. Jeg skal ikke foregribe begivenhederne, det vil statsministeren offentliggøre på mandag i Stockholm.

Fru Anita Knakkegaard tager også Bornholm op og er så venlig at sige, at mange af problemerne er blevet løst, og det er også rigtigt, men der er stadig væk problemer, der skal løses.

Så taler fru Anita Knakkegaard om kompenserende udgifter i forbindelse med nordisk uddannelse, og her kan jeg da sige, at vi får 34 mio. kr. fra de øvrige nordiske lande som betaling for udenlandske studerende, der er i Danmark.

Men fru Knakkegaard stillede en masse meget konkrete spørgsmål, som er noteret ned, og dem vil jeg svare skriftligt på. Fru Knakkegaard bad om, at vi havde flere år med i det, og det har jeg simpelt hen ikke på stående fod eller i mit lille hoved, men der vil komme et skriftligt svar på det, naturligvis.

Og så interesserede fru Knakkegaard sig også for spørgsmålet om folkeregisteret, cpr-numrene, og her fremgår det jo af rapporten, at der er vi kommet et stort skridt videre.

Så sagde fru Else Theill Sørensen noget meget interessant, at samarbejdet mellem de fem nordiske lande er kernen. Hun sagde, at vi taler så meget om alt mulig andet, men hun understregede, at kernen i det nordiske samarbejde er at

samarbejde mellem de fem nordiske lande, og det er selvfølgelig rigtigt.

Hr. Kristen Touborg stillede en række spørgsmål, kom med en række kommentarer og sagde, at det nordiske samarbejde på arbejdsmarkedet ikke er med i redegørelsen. Det er ikke i ond mening, men man er bare nødt til, når man laver sådan en redegørelse, at give det en eller anden form for begrænsning. Men det kunne jo også være udtryk for, at netop arbejdsmarkedet er et af de steder, hvor det går meget godt.

Så sagde hr. Touborg noget, som var meget interessant, at der var hemmelighedskræmmeri, og spurgte, om regeringen gik ind for dette. Det kan jeg bestemt sige, at det gør regeringen ikke. Hvis der er det mindste, hr. Touborg mener er hemmeligt, skal han bare stille mig et spørgsmål om det, og så skal jeg sørge for at få det besvaret, for så er det i hvert fald også imod enhver af de intentioner, jeg har. Jeg må da i øvrigt henvise til generalsekretærens redegørelser og budgetrede-gørelser, hvor tallene dog fremgår.

Men hvis hr. Touborg mener, der er noget, der er hemmeligt eller fortiet, så vær venlig, jeg beder indtrængende om det, at stille mig et spørgsmål, for det vil jeg simpelt hen ikke acceptere. Så skal jeg nok få det afklaret.

Så taler hr. Touborg, og det gjorde andre også, om samarbejdet i relation til FN. Det er rigtigt, at vi har et helt fortræffeligt samarbejde i FN de nordiske lande imellem, og det er simpelt hen derfor, det ikke er omtalt. Jeg mener ikke, det kan gøres bedre, end det gøres her.

Hr. Jann Sjursen nævnte også Bornholm som det store problem, og jeg henviser igen til side 6 i redegørelsen, hvor vi har brugt en side på det. I øvrigt har jeg besvaret masser af spørgsmål om det, og jeg besvarer gerne flere, for det er et forhold, vi skal have løst op for.

Fru Elisabeth Arnold sagde, at det nordiske samarbejde lever og har det godt, men alligevel var der sådan en undertone af, at der manglede dynamik og der manglede nytænkning. Fru Elisabeth Arnold sagde, at rådet fokuserer så meget på sig selv. Det var sådan set en interessant udtalelse, for det er jo nærmere arbejdet, vi skal fokusere på. Hun sagde også, at det er latterligt overhovedet at tale om grænsehindringer, det passer jo med, hvad de to privatister sagde.

Kl. 11.20

Jeg vil gerne også til fru Elisabeth Arnold sige, at der er masser af muligheder for på mandag, tirsdag og onsdag at bringe alle disse ting

op, specielt Bornholmerstriden, det er måske så meget sagt, Bornholmerproblemerne op.

For det første kan man komme med indlæg om enhver debat, om ethvert emne, og for det andet er der altså en spørgetid, hvor jeg vil være yderst taknemlig, yderst taknemlig, hvis man ville fokusere på den svenske samarbejdsminister i stedet for mig, for det er den svenske samarbejdsminister, der skal løse problemerne. Jeg skal nok skubbe på, men jeg vil være meget taknemlig, hvis man fokuserer meget stærkt på det.

Jeg så gerne samtlige danske delegerede i spørgetiden fokusere på det, så svenskerne opdager, hvor meget det er et problem for Danmark og et problem for Bornholm – og som hr. Kofod sagde: ikke alene for Bornholm, men for hele Danmark, for der er mange mennesker, der bliver berørt af det.

Fru Line Barfod talte om bankgebyrerne og problemerne omkring det. Efter vores møde denne uge, mandag eller tirsdag, har jeg skrevet til økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen og gjort opmærksom på, at hele delegationen var enig om, at dette problem tages meget alvorligt, og det er jeg sikker på at økonomi- og erhvervsministeren også gør. Jeg ved godt, at det er noget forligsstof, men alligevel har jeg bedt om, at han vil prøve at tage det op en gang til.

Til hr. Jeppe Kofod har jeg jo sådan set svaret, at det er ekstremt, så meget det optager mig, og hr. Jeppe Kofod ved jo også, hvor meget vi også sammen har arbejdet for at løse op for disse problemer. Jeg ved, at Poul Schlüter er meget opmærksom på det.

Jeg har foreslået en transportkorridor, og jeg ser gerne en rejsekorridor – vi kalder det en transportkorridor. Jeg ser gerne forslaget blive bakket kraftigt op. Svenskerne har ikke villet være med til det. Men jeg håber, at tilstrækkeligt pres ikke mindst under denne session kan åbne øjnene op for det reelle problem, som vi alle ved det er, os der beskæftiger os meget med Bornholms trafik og Bornholms problemer. Det har vi jo begge to gjort og også den million danskere, der bruger den og har problemerne inde på livet.

Jeg håber, jeg har været hele vejen rundt, men ellers er jeg helt klar over, at der er glimrende lejlighed til spørgsmål. Jeg skal besvare det, jeg kan, og hvis jeg ikke kan svare ordentligt, så bliver det skriftlige svar.

Formanden:

Der er en række korte bemærkninger til ministeren.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil først gerne takke ministeren for hans bemærkninger også om festtaler, for det er fuldstændig korrekt, at alt for ofte bliver der holdt festtaler om det grænseløse Norden, og alt for lidt bliver der gjort noget ved de konkrete problemer som f.eks. i det her tilfælde med den million danskere, bornholmere, der oplever det hvert år.

Man kan være helt enig i, at parlamentarikerne skal presse på, det er jeg fuldstændig enig med ministeren i, og jeg vil gerne spørge, hvad den danske regering gør, hvis den virkelig mener det, som ministeren sagde til sidst, og som jeg er meget glad for, at den arbejder for en transportkorridor. Det vil sige, at når man køber en transitbillet til Bornholm, kan man altså undgå at komme i karambolage med de talrige transithindringer, som mange oplever.

Vi hørte fru Grethe Schødts fortælle om en oplevelse – jeg kunne lægge hundrede til. Det er faktisk noget, der optager mange borgere voldsomt, som ministeren ved. Så jeg vil bare høre: Hvordan søger man at fremme den helt fornuftige idé med at lave en trafikkorridor?

Jeg ved tilfældigvis, at regionsborgmesteren på Bornholm har skrevet til den danske statsminister om det spørgsmål. Han har desværre ikke fået noget særlig opløftende svar, men hvis man virkelig mener det, så bør det jo rejses politisk, og så vil jeg trods alt tillægge den danske regering så stor betydning, at hvis man virkelig prioriterer det, så kan man også ændre de urimelige forhold. Så jeg vil gerne høre helt konkret: Hvad vil ministeren gøre, for at det lykkes at få lavet den trafik/transportkorridor, indtil grænseproblemerne er løst?

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Jeg tror, hr. Jeppe Kofod vil give mig ret i, at hvis man læser på side 6, er mange af problemerne løst, heldigvis, og vi er godt på vej. Jeg kan også sige, at der ikke går ét samarbejdsministermøde, hvor jeg ikke nævner disse problemer – også problemet, om ikke det var bedre med sådan en transitkorridor af en eller anden art.

Jeg lover, at jeg tager det op igen, og jeg lover, at jeg bliver ved med at tage det op, indtil det er løst. Men jeg kan ikke løse det, det er svenskerne, der skal acceptere det. Men bak mig op!

Formanden:

Hr. Jeppe Kofod for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at jeg vil bakke ministeren hundrede procent op i hans bestræbelser på at løse det problem.

Når der nu fra Bornholms side, fra regionsborgmesterens side, er blevet skrevet til den danske statsminister om det spørgsmål her – ikke fordi jeg ikke tillægger trafikministeren stor betydning og samarbejdsministeren stor betydning – og hvis det virkelig er sådan, at det er en vigtig sag for regeringen, så kunne statsministeren, fordi han har fået henvendelsen fra Bornholm, måske også tage det op. Det kunne måske rykke noget yderligere. Jeg vil i hvert fald stærkt opfordre ministeren til at gøre det, og jeg vil høre, om det er en idé, som ministeren kan tilslutte sig.

Kl. 11.25

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Jeg ved, at statsministeren følger meget med i debatten også her i dag gennem sine medarbejdere. Han vil være orienteret om, at vi er enige i, at vi skal forsøge at komme videre med denne sag, ellers skal jeg sørge for at orientere ham personligt.

(Kort bemærkning).

Grete Schødts (S):

Først tak til ministeren for det positive svar. Så må jeg jo beklage lidt, at når jeg en gang imellem taler mig varm, giver jeg udtryk for det, der sidder helt herinde, og jeg synes, det er dybt åndssvagt. Men lad mig så sige, det i hvert fald er utidssvarende, det er u hensigtsmæssigt.

Så vil jeg godt spørge ministeren: Forholder det sig virkelig sådan, at der ikke bliver lyttet til den danske minister fra svensk side? Når nu ministeren siger til mig som svar, at her handler det om den nordiske delegation og de medlemmer, vi sender af sted, og at det er dem, der sådan set skal løse problemet, er jeg helt uenig. Det skal de også, men regeringen og ministeren

har altså efter min opfattelse det største ansvar, og det må da kunne lade sig gøre at forklare selv svenskere, at det her er uhensigtsmæssigt. Så mit spørgsmål er: Vil ministeren påtage sig det ansvar at tale med meget store bogstaver og endda forlange et eller andet for det?

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Jeg skal garantere fru Grete Schødts for, at jeg fortsætter med at tale med meget store bogstaver. Jeg nævnte samarbejdsministermøderne.

Jeg kan sige, at den svenske samarbejdsminister Berit Andnor og jeg ofte taler sammen i telefonen, ofte om konkrete problemer, ofte om Bornholm, så hun er bestemt også meget stærkt engageret i det.

Vi arbejder med det, og der er bare i år sket meget – det kan fru Grete Schødts jo læse om på side 6 i redegørelsen – og vi bliver ved med at arbejde med det, og det går i den rigtige retning. Alene det, at denne debat jo bringes på DR 2 og på DK4, som jo også kan ses på den anden side af Sundet, kan formentlig også give et pres, så svenskerne også kan se, at vi gør nok livet lidt for besværligt for hinanden. Det vil jeg håbe.

(Kort bemærkning).

Jens Christian Larsen (V):

Jeg vil gerne kvittere for ministerens klare tilkendegivelse af det uværdige i den norske boykot og vil gerne følge op på den anbefaling, som ministeren kommer med om at bringe det op på sessionen.

Dernæst vil jeg gerne knytte en kommentar til ministerens kommentarer til de enkelte ordførerindlæg, bl.a. fru Elisabeth Arnolds om Nordisk Råds, kan vi sige tomgang. Den kan skyldes, at Nordisk Råd har befundet sig i en situation, hvor vi har skullet vente på afklaringen af de baltiske landes indtræden i EU og hele udviklingen, som fru Else Theill Sørensen beskrev så udmærket med, at vi har fået et vindue i stedet for en mur. Hvis man sammenholder ordførertalerne hele vejen igennem, synes jeg, at man må glæde sig over, at der kom så klar en tilkendegivelse af, at man ønsker et samarbejde meget tættere med de baltiske lande og ønsker at gå ind i samarbejde med Nordvestrusland.

Så jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren efter den klare tilkendegivelse her i salen, hvor meget det vil komme til at betyde i det kommende danske formandskab, hvis vi skal

følge op på den opbakning, der er til disse to prioriteringer, og som formentlig også gør, at Nordisk Råd får rigeligt at se til for at implementere det.

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Jeg vil sige, at i den information, statsministeren vil give på mandag om det danske formandskab, vil yderområderne inklusive Nordvestrusland have en væsentlig plads.

Kl. 11.30

Formanden:

Vil hr. Jens Christian Larsen have en kort bemærkning mere? Så går vi tilbage til fru Grete Schødts, jeg har åbenbart overset en markering. Værsgo.

(Kort bemærkning).

Grete Schødts (S):

Det gør ikke spor, formand.

Når nu ministeren henviser til side 6, bliver jeg godt nok meget skuffet over ministerens indsats, for det eneste, der står på side 6 om det problem, jeg har rejst, er, at den nuværende dansksvenske transitordning for medtagelse af hund og kat kan fortsætte. »Kan fortsætte« – jamen kære minister, så er der jo ikke foretaget spor fra dansk side og fra regeringens side, fra ministerens side.

I næste afsnit står der, at der på kæledyrs- og medicinområdet mangler et krav om, at ormekur fjernes. Det er ikke bare en ormekur, det er dyrlægeregningerne, det er besøg hos Told og Skat, det er udfyldelse af de der erklæringer, som de overhovedet ikke vil se, det er alt det, der skal fjernes, så der er jo lige lidt arbejde at gøre endnu for ministeren og regeringen.

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Nu har jeg tilkendegivet det for tiende gang: Det bliver vi ved med.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne takke ministeren for løftet om, at der ikke er noget hemmelighedskræmmeri, og at der er fuld åbenhed, og at vi bare fra vores gruppe skal komme med vores spørgsmål og problemer til ministeren. Så skal vi nok sørge

for, at der ikke findes dette hemmelighedskræmmeri i fremtiden.

Sagen handler jo om, at vi i forbindelse med budgetforslaget har fået oplyst, at aftalerne mellem Nordisk Ministerråd og en række institutioner om administration holdes fortroligt. Det er faktisk helt i strid med, hvad de gør i de enkelte lande, og det er det, der undrer os. Men vi er altså glade for, at ministeren nu vil sikre, at der bliver offentlighed omkring de forhold.

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Jeg kan jo næsten ikke belyse det mere end ved at sige, at hvis der er ting, så kom med dem. Det vil være totalt imod regeringens politik, hvis der skulle være nogen form for hemmelighedskræmmeri.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg takker også for det engagement, som ministeren har lovet han ville investere. Jeg synes jo, fru Elisabeth Arnold har fået en god illustration af betydningen af den ormekur, hvor fru Elisabeth Arnold ikke syntes, det var noget væsentligt fremskridt, hvis man kunne komme sådan en til livs.

Men alvorligt talt: Jeg er selvfølgelig glad for, at samarbejdsministeren vil engagere sig, men vi ved jo også godt, at i det virkelige liv skal løsningerne nås med de ressortministre, der har ansvaret. Så det, at den ene samarbejdsminister snakker med den anden samarbejdsminister, og at begge bliver enige om, at det vil de også sige til deres kollega, løser jo ikke problemet; det siger al erfaring fra det virkelige liv.

Derfor vil jeg spørge ministeren, om han kan sige lidt om, hvor mange danske ministre der kommer med til Nordisk Råds session. Fødevareministeren, der har ansvaret på det her område, kommer han? Kan vi regne med, at den danske fødevareminister vil være der? Det foregår jo i Stockholm, så han må kunne gå i direkte dialog med sin svenske kollega, jordbrugsministeren deroppe.

Prioriterer regeringen det, eller er det festtaler?

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Jeg kan ikke lide ordet festtaler i denne forbindelse, for jeg betragter det som noget meget alvorligt.

Jeg er ikke opmærksom på, om fødevareministeren kommer til Stockholm, men det kan vi jo spørge ham om.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg vil måske godt undskylde ordet festtaler, for det var ikke med henblik på det, ministeren har sagt her. Vi er glade for det, ministeren har signaleret om det, han selv vil investere. Jeg forsøger bare at forholde mig til den realitet, at hvis vi skal finde en løsning, skal vi have de to ministre, der har ansvaret, til at sidde sammen. Og der vil det være glimrende, hvis de to samarbejdsministre så sætter sig sammen med de to ressortministre og er fødselshjælper, men det sker jo i ressorten.

Jeg må da indrømme, at jeg er lidt overrasket og meget skuffet over, at samarbejdsministeren, der har det overordnede ansvar, ikke er bekendt med, hvilke danske ministre der deltager i Nordisk Råds session, her et par dage før vi tager til Stockholm, for det er jo sådan set ret afgørende for, at Danmark kan spille den rolle, at vi kan være den drivkraft, og at det danske formandskab får det rigtige afsæt, når vi får præsentationen i Stockholm.

Kl. 11.35

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Den danske fødevareminister har fuldstændig den samme forståelse for og indstilling til problemet, som jeg har. Den fødevareminister, vi skal have fat i, hvor jeg beder rådet om at tage fat i sagen, ud over at jeg selvfølgelig gør det, er den svenske fødevareminister. Og jeg tror bestemt, at den svenske fødevareminister er til stede i Stockholm; jeg har i hvert fald aftalt et møde med den svenske fødevareminister for endnu en gang at gøre opmærksom på de problemer, der rejser sig. Det er dér, vi skal rejse problemet, sådan at den svenske fødevareminister bliver opmærksom på, hvor alvorligt hele det danske Folketing ser på denne sag, ud over at regeringen ser alvorligt på sagen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Bare en kommentar til den sidste ordveksling her. Jeg forstår stadig ikke, at den danske samarbejdsminister ikke er klar over, hvilke ministre der skal deltage om få dage på sessionen. Det burde da være en væsentlig del af forberedelserne til det danske formandskab, at man er klar over, hvilke danske ministre der deltager og dermed også vil investere noget i at forberede det danske formandskab.

Men det, jeg egentlig gerne vil spørge til, er FN, og hvilken rolle den danske regering har tænkt sig, at FN og Nordisk Råd skal spille i forhold til hinanden, og om man overhovedet vil inddrage spørgsmålet om FN og nordisk samarbejde i forhold til FN under det danske formandskab?

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Det har vi ikke taget med i redegørelsen. Under det danske formandskab vil vi utvivlsomt fortsætte den meget, meget fornuftige linje, der er, med et fantastisk godt samarbejde mellem de nordiske lande også i forhold til FN. Jeg ser ingen grund til at problematisere det, for der er ingen problemer i samarbejdet, det går simpelt hen perfekt også i forhold til FN.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg forsøger sådan set ikke at problematisere samarbejdet, jeg ville bare gerne høre, om det overhovedet indgik, fordi det slet ikke er nævnt i redegørelsen fra samarbejdsministeren.

Men det glæder mig da, at man i hvert fald husker, at FN er der, og så må vi jo senere stille yderligere spørgsmål til, hvad det er, man så vil gøre i forhold til FN.

Så har jeg et andet spørgsmål, og det er omkring trafik og Vestnorden, hvor jeg gerne vil høre, hvad ministeren har tænkt sig at gøre med hensyn til at forbedre trafikmulighederne, også fordi ministeren jo samtidig er trafikminister og dermed også som ressortminister taler med en væsentlig vægt, i hvert fald for så vidt angår en del af flyselskaberne.

(Kort bemærkning).

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

I statsministerens orientering om det kommende danske formandskab indgår yderområderne, bl.a. Nordvestnorden, med ganske stor vægt, og i det ligger også spørgsmålet om de trafikale problemer. Men vi må jo huske, vil jeg sige til fru Line Barfod, at i den verden, som vi andre lever i, flyver man altså ikke bare til forskellige lande, uden at der er noget økonomi bag det, og hvis ikke der er økonomi bag det, vil det aldrig blive effektueret.

Der er god gang i overvejelser om, hvad man kan gøre – og det vil der også være under det danske formandskab – for at hjælpe med infrastrukturen til og fra yderområderne. Men det er altså meget vanskeligt at løse, for det skal kunne betale sig at flyve f.eks. Det er dyrt at flyve i dag, og der skal mange flere til, for at det bliver billigere, men jeg ved fra utallige møder også i Grønland, at man er meget, meget opmærksom på det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 46: Forslag til lov om projektering af en udbygning af Nordvestbanen mellem Lejre og Vipperød.

Af trafikministeren (Flemming Hansen).
(Fremsat 20/10 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Flemming Damgaard Larsen (V):

Venstre støtter lovforslaget om projektering af en udbygning af Nordvestbanen mellem Lejre og Vipperød. Nordvestbanen, der går fra Roskilde til Holbæk/Kalundborg, består af to spor undtagen på strækningen fra Lejre til Vipperød, hvor der kun er et enkelt spor. Denne enkeltsporede strækning er på 20,4 km.

Den enkeltsporede strækning er fuldt udnyttet i myldretiden. Det giver svære problemer for regulariteten og præcisionen på strækningen,